

Liitetaulukko

Sairauspäivärahan saamiseen liittyvän lainsäädännön keskeisimpiä muutoksia 1996–201

- 1996**
- 1.1.1996 alkaen sairauspäivärahan vähimmäismäärä poistui. Palkansaajien työtulosta alettiin vähentää yleistä ansiotasoa alentavien työntekijäin työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksujen osuus (4,5 % v. 1996). 1.1.1996 alkaen sairauspäivärahaa ei makseta lainkaan, jos työtulot ovat säädettyä tuloarajaa (840,94 €/v 1996) pienemmät. Tulottomille ja vähävaraisille sairauspäiväraha voidaan maksaa tarveharkintaisena, jos sairauden aiheuttama työkyvyttömyys kestää pitkään (yhtäjaksoisesti yli 60 kalenteripäivää).
 - 1.1.1996 alkaen opiskelijan sairauspäiväraha on 86 % normaalista opintorahasta tai aikuisopintorahasta, jota hän sai päivärahan alkamista edeltäneen kuukauden aikana. Opintorahaa ei makseta samanaikaisesti sairauspäivärahan kanssa. Kuntoutujan sairaus- ja vanhempainpäiväraha on vähintään kuntoutusrahan suuruinen (ilman mahdollisia kuntoutusrahan korotuksia), jos henkilö oli edeltäneen 6 kk:n aikana saanut kuntoutusrahaa. Työttömän sairauspäiväraha on 86 % työttömyysturvaetuudesta, jota hän sai työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kuukauden aikana. (Aiemmin vaadittiin työttömyysturvaetuuden saamista työkyvyttömyyden alkaessa.) Asevelvolliselle ei enää makseta sairauspäivärahaa.
- 2002**
- 1.4.2002 alkaen ns. työedellytystä vailla olevat saivat oikeuden vähimmäismääräiseen sairauspäivärahaan työkyvyttömyyden kestänyt yhdenjaksoisesti 55 kalenteripäivää. Päiväraha on tällöin aina vähimmäismääräinen 10,09 e/pv vuonna 2002). Tarveharkintaisen sairauspäivärahan korvasi vähimmäismääräinen päiväraha, jota tulotonkin henkilö voi nyt saada työkyvyttömyyden kestänyt 55 päivää. Jos työkyvyttömyyden alkaessa on ilmeistä, että työkyvyttömyys kestää vähintään 300 päivärahopäivää, henkilöllä on oikeus päivärahaan heti omavastuuajan jälkeen (sairastumispäivä ja 9 seuraavaa arkipäivää).
 - 1.4.2002 muutettiin säännöksiä, jotka koskevat sairauspäivärahan määräytymistä työkyvyttömyyttä edeltäneen etuuden perusteella. Aika, jona etuuden katsotaan edeltäneen työkyvyttömyyttä (ns. suoja-aika), piteni työttömänä olleella ja opiskelijalla yhdestä kuukaudesta neljään. Opiskelijan sairauspäiväraha nousi opinto- ja aikuisopintorahan tasolle (aiemmin 86 % edeltäneestä etuudesta). Etuuksia, joiden suuruusena sairauspäiväraha voidaan maksaa, lisättiin: työllistämistuki työelämävalmennukseen ja työeläkelakien kuntoutusraha.
- 2005**
- 1.1.2005 alkaen sairausvakuutuksen piiriin kuulumisesta säädetään sairausvakuutuslainsäädännön (ennen soveltamisalalainsäädännön). Sairausvakuutettuja ovat Suomessa vakinaisesti asuvat; vakinainen Suomessa asuminen määräytyy edelleen soveltamisalalain mukaan. Myös Suomeen työskentelemään tuleva henkilö on sairausvakuutuksen piirissä tulostaan alkaen, jos työsuhde tai yritystoiminnan harjoittaminen kestää vähintään 4 kk.
 - 1.1.2005 oikeus sairauspäivärahaan ulotettiin 67-vuotiaisiin (ennen 64 v). Vapaaehtoinen asepalvelu ja maahanmuuttajien erityistuki lisättiin päivärahan saannin esteisiin. Työkykyisyyssuoraan (jonka täytyminen antaa saman sairauden perusteella uudelleen oikeuden sairauspäivärahaan sairauspäivärahan enimmäisajan täytyttyä) rinnastetaan mm. aika, jona henkilö on työttömänä työnhakijana tai osallistuu joko työttömyysturvalain mukaiseen omaehtoiseen opiskeluun tai julkisesta työvoimapaikasta annetun lain tarkoittamaan toimenpiteeseen. Johtuen työeläkelainsäädännön muutoksista, ensisijaisuusajankohdan mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen alkamisajankohdan määrittelyä varten ei enää vahvisteta, jos henkilö on täyttänyt 63 vuotta.
- 2006**
- 1.4.2006 alkaen YEL-vakuutetuilla yrittäjillä on ollut oikeus YEL-sairauspäivärahaan sairausvakuutuslain mukaisen sairauspäivärahan omavastuuajalta lukuun ottamatta sairastumispäivää ja sitä seuraavaa kolmea arkipäivää. Sovellettiin takautuvasti jo 1.1.2006 alkaneeeseen työkyvyttömyyteen.

Sairauspäivärahan saamiseen liittyvän lainsäädännön keskeisimpiä muutoksia 1996–201

- 2007**
- 1.1.2007 alkaen sairauspäivärahajärjestelmä täydentyi osasairauspäivärahalla. Vähintään 60 sairauspäivärahapäivää yhtäjaksoisesti kestäneen sairauden jälkeen 16–67-vuotias työntekijä tai yrittäjä voi palata omaan työhönsä osa-aikaisesti ja saada palkan lisäksi osasairauspäivärahaa, joka on aina puolet sitä edeltäneestä sairauspäivärahasta. Työntekijän työn ja palkan tulee vähentyä 40–60 %. Osasairauspäivärahaa maksetaan 12–72 arkipäivältä 2 vuoden aikana.
- 2009**
- 1.1.2009 alkaen tieteellistä tai taiteellista työtä harjoittavat apurahansaaajat on vakuutettu MYELin mukaisesti, joten he voivat saada ansiosidonnaisia päivärahaetuuksia.
- 2010**
- 1.1.2010 alkaen osasairauspäivärahaa on voinut saada heti sairauspäivärahan omavastuuajan (sairastumispäivä ja yhdeksän seuraavaa arkipäivää) jälkeen. Osasairauspäivärahaa voidaan myöntää myös välittömästi sairauspäivärahan tai kuntoutusrahan jälkeen. Tietyin edellytyksin osasairauspäiväraha voidaan maksaa työnantajalle. Jos sairauspäiväraha tai osasairauspäiväraha alkaa tai jatkuu välittömästi sitä edeltäneen kuntoutusrahan jälkeen, ne voidaan myöntää ilman omavastuuaikaa.
 - 1.8.2010 alkaen sairauspäiväraha on ollut ensisijainen opintotukeen nähden. Opintotukea voidaan nostaa siihen saakka, kun opiskelija saa päätöksen sairauspäivärahan myöntämisestä. Laki koskee opiskelijoita, joiden työkyvyttömyys on alkanut 1.8.2010 tai sen jälkeen.
- 2011**
- 1.1.2011 sairausvakuutuslakia muutettiin siten, että yrittäjät ja tieteellistä tutkimusta tekevät tai taiteellista toimintaa harjoittavat apurahansaaajat, joilla on työkyvyttömyyden alkaessa voimassa samanaikaisesti sekä maatalousyrittäjän että yrittäjän eläkevakuutus, saavat sairausvakuutuslain omavastuuajan päivärahaa samanaikaisesti molempien eläkevakuutusten perusteella.
 - 1.1.2011 sairausvakuutuslakia tarkennettiin siten, että työmarkkinatuen korotusosia ei huomioida etuuden määrässä, kun päiväraha lasketaan työttömyysetuuden perusteella.
 - 1.7.2011 sairausvakuutuslakia muutettiin niin, että sairauspäivärahan enimmäisajan jälkeen työhön palanneelle henkilölle voidaan sairauden uusiutuessa maksaa sairauspäivärahaa omavastuuajan jälkeen korkeintaan 50 arkipäivää (ns. sairauspäivärahan lisäpäivät). Edellytyksenä on, että hän on ollut enimmäisajan jälkeen työssä vähintään 30 päivää.
 - 1.7.2011 alkaen takautuvasti päivärahan kanssa samalle ajalle myönnetty kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke ei ole poistanut oikeutta sairauspäivärahaan, vaan eläke vähennetään sairauspäivärahasta.
- 2012**
- 1.6.2012 alkaen sairauspäivärahan maksaminen 90 arkipäivän jälkeen on edellyttänyt työterveyslääkärin lausuntoa jäljellä olevasta työkyvystä ja työssä jatkamisen mahdollisuuksista. Muutos koskee vain työntekijöitä.
 - 1.6.2012 alkaen sairauspäivärahaa on pitänyt hakea kahden kuukauden kuluessa työkyvyttömyyden alkamisesta ja osasairauspäivärahaa kahden kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta alkaen sitä halutaan saada. Muiden päivärahaetuuksien hakajat säilyvät ennallaan.
- 2014**
- 1.1.2014 alkaen osasairauspäivärahan maksamisen enimmäisaika piteni 72 arkipäivästä 120 arkipäivään. Osasairauspäivärahaa voi saada myös, jos on useampi osa-aikatyö, sillä edellytyksellä, että osa-aikatöiden yhteenlaskettu työaika on vähintään 35 tuntia viikossa.
- 2015**
- 1.1.2015 alkaen päätoiminen opiskelija voi ryhtyä vähäisessä määrin opiskelemaan sairauspäivärahakauden aikana. Vähäisellä määrällä tarkoitetaan opiskelua, joka on määrältään enintään 40 % ohjeellisesta lukukauden tai lukuvuoden tavoitteesta. Muutoksen tarkoitus on varmistaa opintojen edistyminen ja ehkäistä keskeyttämisriskiä.

Lähde: Kelan tilastollinen vuosikirja 2014 (Kela 2015), Liite 2. Kelan sairausvakuutusetuuksien kehitys. Lisätietoa vähimmäismääräisen päivärahan suuruudesta ja päivärahan laskennassa käytettävistä työtulorajoista sekä työtulosta vähennettävästä osuudesta eri vuosina: Kelan tilastollinen vuosikirja 2014, Liite 2 taulukko a, s. 407.